

Meie Aeg

N° 5
1938

Austa oma isa ja ema!

Vanemate austamine on iga lapse ülimaks kohuseks. Selle tagajärjel valitseb siis ka perekonnas kooskõla. Seal, kus lapsed mõistavad hinnata isa rakkuskäsi ja ema murekortsus otsaesist, mis on saadud hoolitsemisel nende eest, seal tekib ka aukartus selle vaeva vastu. Seal püüavad lapsed armastusega ja ohverdusega tāsuda nende heaks tehtud ohverdusi. Ja kui vanemad laskuvad väikeste pisikestesse muredesse, võtavad osa nende „suurtest“ probleemidest ja toovad päikesepaistet kurbushetkedesse, siis sulavad südamed üheks ja perekond on muutunud väikeseks paradiisiks.

Austamise esilekutsumine nõuab tegevust mõlemalt poolt. Nii vanem kui laps peavad mõistma selle käsu suurt ja püha tähendust. Paljud vanemad mõtleavad, et lapsed kuuluvad neile kogu ihu ja hingega ning nad võivad siis ka lastega teha, mida soovivad. Vaatamata karmile käitumisele ja alandavale kasvatusel nõutakse ikkagi veel austamist. Austamine on aga hoopis midagi muud, kui hirm ja kuulelikkus. Austamine tähendab imeteldavat armastust; selle objektiks on isik, keda puhtast südamest armastatakse, kes on kõrge ideaal ja kelle sarnaseks tahetakse saada. Säärast austamist ei kutsu esile ei sundus ega viha.

Laps kasvab perekonnaringis eemaldatuna kõigest pahedest vanemate hooldava silma all. Tema mõtte- ja tundeilm tegeleb ainult sellega, mis on seespool seda piiri. Vanemad on talle kõik, kellest ta teab. Ta on harjunud usaldama vanemaid ja abiotsivalt vaatama nendele. Pikka-mööda hakkab aga ka välismaailm tungima lapse ellu. Ta kogeb esimesi rõõmusid läbi käies omasugustega. Peagi aga tulevad pettumused, mis ilusasse elukevadesse vajutavad rasked pitsatid. Laps näeb esimesi valesid ja ebaõiglusi. Kuid veel on vanemad ideaaliks. Kuni ka vanemate elu rullub lahti lapse silme ees. Ta märkab ka vanemate elus ebaõiglusi, lahkkelisid ja ebakõla. Leiab, et ta on täiesti üks. Seni on ta õppinud usaldama oma ideaalisid; kuid ka need on samuti inimesed. Ta tunneb kogu elu nii tühjana. Tal pole kedagi, keda võiks täielikult usaldada. Kuid vanemad tunnevad end ikkagi autoriteetidena. Neil pole olnud tahet või võimalust tungida lähedale lapse hingele. Nad ei taha tunnustada lapses tärkavat enesetunnet. Nad on ikka veel kõrgel troonil, kust mahaastumine näib olevat alandav. Ja ütleb ju käsk: „Austa oma isa ja ema!“

Nüüd algab siis võitlus kohtade pärast. Siin patustavad harilikult vanemad kõige rohkem.

lialgi ei taha nad tunnustada, et laps saab nendega kord ka üheõiguslikuks. See nagu oleks nende vanemaõiguse jäme solvamine. Ja selle asemele, et laskuda südamlikku sõbravahekorda, sunnitakse lastele peale austamine. Siin kaob siis armastav austamine ja laste hingest tekib kuulelikkuse kõrvale passiivne vastupanu. Nagu koera ei saa enam sõbralikuks, kui sa teda kord oled kepiga löönud, nii jääb ka lapse hinge püsima valutav haav.

Mõningad lapsed satuvad vanemate põlguse alla. Iga päev öeldakse neile palju kordi, et nendest ei saa midagi, et nad on halvad ja jonnakad. Kuni lõpuks laps hakkab isegi uskuma seda. Kui lapsed on muutunud aga kangekaelseks ja pahaks, siis öeldakse, et säärasena jäetakse nad ilma vanemate armust. Nii teevad need vanemad kahekordse ülekohtu: esiteks kasvatavad lapses halvad omadused, sest laste iseloomu voolimisel on kindlasti kõige tähtsam osa vanematel, ja teiseks asetavad lapsed põlguse alla, jättes nad ilma oma armust. Selle kõige juures oodatakse aga austamist ja armastust. Kui kahju, et säärasel teel paljude laste armastus on jahtunud ning austamise asemele on astunud vihkamine. „Isad, ärge ärritage mitte oma lapsi, et nemad meelt ära ei heida,“ ütles apostel Paulus kaua aega tagasi.

Et olla austatud, peab ka enda poolt andma armastust, hoolt ja kannatlikkust. Kui laps on harjunud kuulma vaid halbu sõnu, käskimist ja vandumist, siis ei või talt loota viisakust ega austamist. Elu ja iseloomu kujundamisel on ikkagi kõige suurem osa eeskujul. Sunnitud armastus ei saa leida aset meie südames; samuti sunnitud austus toob kaasa küll kartuse ja kuulelikkuse, aga iialgi mitte tõsise aukartuse.

Laps sirgunud neiuks ja noormeheks, arvestab küll selle põhimõttega; kuid vabanedes vanemate eestkostmise alt, vabaneb ka kõik, mis on sunnitud. Vanemad leiavad siis liig hilja, et ainult vabana pealevõetud kohustused püsivad. Sunnitud armastus kaob, sunnitud austamise asemele tekib kibedus ja tasuiha. „Austa oma isa ja ema!“ on valesti sisse kasvatatud ega täida oma otstarvet. Ja siis leitakse, et tänapäeva noorsugu on läinud oma teedele. Kõik aga on olenenud vanematest. Iga noor on osa oma isast ja emast. Nendes näevad vanemad oma kasvatusel vilja.

Õppigem teenima austamist ja õppigem ka austama. Kui keegi vajab austamist, siis on need just head vanemad kogu nende hoole ja

Lõpp viimasel küljel.

V. Viirsalu.

Emameel ja hool

Kui palju leidub ajalehtedes pikki veerge, mis pühendatud mõnele kuulsale mehele, kus ülistatakse tema saavutusi, imetletakse ja austatakse teda, kuid vaevalt küll tuleb sealjuures kellelegi meelde ka see, kes on kaudselt ja vahel ka otseselt aidanud neid mehi nii kaugele, nimelt — ema.

Vaikeses kodus, temale usaldatud inimhingede iseloomude kujundamisega teostab see õilis hing ülesande, mis on enam kui oleks ta jäädvustanud oma nime värviküllastes maalides või vallutanud inimsüdameid oma heliseva lauluga. Tema igapäevasel tegevusel ja talitusel kodukoldel on enam tähtsust, kui seda tavaliselt tahetakse tunnustada. Ja pole mitte liig palju öeldud, kui Prantsuse revolutsiooni põhjuseks peetakse õigete emade puudust. Napoleoni küsimusele:

„Kuidas saab rahvast õieti kasvatada?“ vastanud üks naine lühidalt: „Emad!“ Seepeale öelnud Napoleon: „See on kasvatussüsteem ühes ainsas sõnas. Olgu siis see teie mureks — kasvatada tõelisi emasid!“

Kogemus näitab, et üks hea ema on enam väärt kui sada õpetajat, et ta on südametele magneediks ja silmadele juhtivaks täheks. Oma lastes elab ta teiskordselt. On pojad täiskasvanud meestena astunud ellu, kus vahelduvad ahvatlevad kiusatused karmide raskustega — ikka võivad nad julgusega minna ema juure nõu küsima. Õnn või õnnetus, kord või rämpakus, tarkus või rumalus — kõik need saavad alguse kodust, kus avaldub ema kasvatustöö. „Eelkõige kasvatab inimlikkust naine. Mees on inimsoo mõistus, naine aga — süda, mees on otsus, naine — tunded, mees on jõud, naine — õrnus, ilu ja lohutus. Ka parimagi naise mõistus näib tegutsevat peaaegjalikult nende kalduvuste läbi, ja kui mees valitseb mõistust, siis hoolitseb naine tunnete eest, milled peaaegjalikult määravadki iseloomu. Ja kuna mees täidab aju, valjutab naine südame. Tema õpetab meid armastama seda, mida mees püüab meile usutavaks teha, ja naise läbi saavutame meie vooruse.“

Ema ei pea kurja meeles, — ta andestab alati. Tema südame headus ja armastus on ammutamatud. Juba tema vaikiv läheduski loob õhkkonna, milles tunded end hingeliselt varjatuna.

Kui sageli oleme võinud näha perekondi, kus isa joomisega langeb üha madalamale, aga hoolas ema teeb suuri jõupingutusi, et hoida koos hargnevaid perekonnasidemeid, ja väsimatu tööga rajab endale ja oma lastele teed läbi elu. Vanasõna ütleb: „Olgugi ema üsna vaene — hoiab ta oma lapsed siiski soojas.“

Sellega pole mõeldud, nagu oleksid kõik nõuanded ja mõtted, mida ema väljendab, alati tabavad ja kohased. Austamisväärt on temas just see emalikkus. Mitte iga naisolevuse ei vääri „ema“ nime. On niipalju tujukaid, edevaid ja

Lõpp pöördel.

Mida vajab elu

Igäuel on oma kalduvused, vaated ja huvid. Igäüks mõtleb oma äraelamisele. Ja peab märkima, et liig palju rõhutatakse oma vajadusi. Selle juures jäävad tähele panemata elu normid ja arvestamata inimeste vahekorrad. Ei küsita kuidas on õige ja mis on hea. Ei hinnata tõde, sest on kahju loobuda sellest, mida võib ka eba teel kätte saada. Nii on elu avaldused aetud segi. Igal pool on vastuoksus.

Kui pühendame oma aru asjaoludesse, siis leiame, et elu nõuab korda ja otstarbekohasust. Korrastamist on igal tarvis. Korrastama peame oma eluaseme, oma kodu ja koduümbruse. Siis saab see elamiskõlvulisemaks. Aga peame ka järele vaatama kuidas me mõtleme ja millisena elu soovime. Meis endis peab ka olema kord, et sealt võrsuksid korrapärased mõtted. Me elame ju maailmkonnas, mis allub mõistuslikele seadustele. Kõik, mis alistub seadustele, on tasakaalus, korras ja püsiv. Peame hoiduma selle eest, mis on korratu. Mis ei ole korras, see on määratud laostumisele ja hävimisele.

Peame hoidma oma tervist. See on paratamatu heaolu tingimus. Astume tervise-seadustest üle, siis kannatame selle tagajärjel. Kõik, mis ei ole korras, hakkab lagunema. Selleks on pikikud, kes täidavad laostamise ülesande. Kui me ei hoiu tervist, siis muutume haigusetekitajate

pesadeks. Seega seaduste mittetäitmine tuleb kannatuseks meile endile, aga ka meie kaasinimestele.

Aga miks me siis ei hoiu tervist? Sellel on tegemist hingeelu kaldumistega. Me siis ei mõtle õieti. Me ei otsi õigeid motiive oma elu jaoks. Meile jääb uduseks, kuidas oleks õige olemine; meile ei selgu seadused ja normid. Sest me ei ole loonud oma hingejõududes korda; seal on alles korratus, segadus, pimedus ja torm. Kui meis endis ei selgu põhjused ja seadused, siis loomulik, et me ei soovi ega püüa täielikult õiget elu. Me oleme siis kalduvad sinna, kuhu meie sisejõud meid lükkavad. Seetõttu on ka inimesed nii mitmesuguste kalduvustega.

Enesele püüda, see on inimesele kaasa sündinud paljas loomusund. Osav olla ja endale kasu luua on vaid kirk.

Õigeks tarkuseks tuleb nimetada seda, mis uurib elu seadusi. Tark on julge loobuma kasust, mis on seotud ebaõigusega. Tema vaimus selguvad seadused, ja ta ei või rüvetada oma vaimu seadusevastasusega. Tema tingimatu sisetunne on õiglus ja headus ja lahkus.

Kui me ei arvesta seadusepärasusega, siis rikume elu. Me halvame oma keha, muutume haiguspesadeks. Ja kui me ei arvesta ühiselu põhinõuetega, kuidas inimesed võiksid ükstei-

isekaid iseloomusid, keda rahvasuu tabavalt kutsub „rongaema“. Milline hävitav mõju on sellisel emal, selleks võib olla elavaks eeskujuks Herodias, kes kasutas oma tütre naiselikke võluseid, et saada suure prohveti pead. Nii, nagu on palju poolikuid mehi, on olemas ka poolikuid naisi. Ema aga on täielik naine. Ka pühakiri ei leia Jumala headuse iseloomustamiseks paremat võrdlust kui ema armastus: „Ma tahan teid trööstida nagu üks ema teid trööstib.“

„Ema jõudu peaks hoolikalt kokku hoitama. Selle asemel, et ta seda killustaks raskes töös, peaks tema koormat kergitama ja tema muresid vähendatama. Emale näib sageli tema töö tähtsusetuna, sest see leiab vähe hindamist. Pisut mõistetakse tema murede ja koorma rohkust. Tema päevad mööduvad väikeste kohustuste sooritamises, mis aga vajavad kannatlikke jõupingutusi, enesevalitsust, õrnust, tarkust ja ohvrimeelset armastust.“

Ükski töö oma tähtsusest ei võrdu ema ülesandega. Kunstnikuna ei maali ta seda lõuendile, kujurina ei jäädvusta marmorisse, kõnelejana ei väljenda oma vaimurikkaid mõtteid voolavates sõnades, heliloojana ei too kuuldavale omi tun-

deid sulavais viisides. Tema ülesanne on — Jumala abiga õrna inimhinge välja arendada Looja sarnaduskujuks.“ E. G. White.

Enamik tänapäeva noorsugu, ülihinnates omi teadmisi ja võimeid, loodavad elus läbi saada ilma vanemate heasoovlike nõuandeta. Kuid hiljem, puutudes kokku eluraskustega, tunnevad nad oma eksitust seda enam. Kui palju üks inimene väärt on, seda võib otsustada tema ümberkäimisest oma emaga. Ema aga on suuteline armastama oma last ka siis veel, kui ta on alahinnatud või koguni hoolimatult kõrvale tõugatud. Ema armastus ei tardu jäises omakasus, veel vähem võib seda heidutada hädaoht või takistada tänamatus. Ema mõtleb oma pojale ka siis veel, kui tema poega ei salli enam keegi. Ja satuks poeg nooruse kergemeelsuse läbi ka vangla müüride taha, tõeline ema armastab teda ikka veel. Friedrich Hebbel, olles võrsunud lasterikkast perekonnast, teadis, kui ta ütles: „Ema armastus! Sind hüütakse elu suurimaks! Nii saab ka igäühele, kui ruttu ta ka ei sureks, tema suurim osaks!“

Sellepärast: Kui sinu ema elab veel, siis tänu Jumalale anna!
H. Ratasepp.

sega sobida, siis samuti rikume elu. Me pistame nad oma sõnadega või tegudega nagu odaga läbi. Me vapustame neid, see tähendab, me kõigutame nende hingelist tasakaalu. Sinna ei jää enam täielist korda. Nad ei ole ka õppinud, kuidas endale luua tasakaalu. Ja nii panemegi oma kaasinimesed kõikuma. Nad kalduvad siis kõrvale õigest elust.

Inimene on sütitatav, liigutatav, mõjutatav. Seepärast on kõik pahad mõjud kurjast. Kui üks käsitab elu valesti, siis see toob kaasa ka teised. Seetõttu enamik kaldub halvale. Mõnetega kallutatakse ennast, ja sinna juure tulevad veel uimastusained. Selles olukorras inimene ei saa korda näha ja hinnata.

Inimesed otsivad enesele vaheldust. Neil ei ole nagu hea olla. Ka vaheldus ei rahulda. Kõigel lõbul ja mõnul on järelvalu. Puudub heaolu, tervis, hingerahu. Inimesed on ärevad, rahutud, tigidad, tüdinenud. See asjaolu tunnistab, et elu ei ole käsitatud õieti.

Teine noorus.

Mida on inimesele vaja? Hingelist rahu! See aga saab kõige rohkem rikutud. Siis inimene püüab end rahuldada. Püüab hoiduda raskustest. Kõigepealt põlgab tööd. Nii palju parem näib tööta olek. Mugav näib olevat kasutada tehnilisi abinõusid. Inimene sealjuures jääb aga loiumaks ja nõrgemaks. Elab nii kuidas ei peaks elama. Ja enesetunne üha langeb. Raha eest pakutakse kõike. Kallilt tuleb osta see kannatus.

Kui soovime paremat elu, siis küsime seadusepärasuse järele. Enamik seda ei küsi. Vaid küsitakse raha järele. Sest tema eest saab kõike.

Ei tule unustada, et rahal on ainult niipalju väärtust meie heaoluks, kui palju me arvestame eluseadusi ja kui palju me loome väärtusi.

Elu iseenesest on kõikuv. Kuid me võime temale anda teatava kindluse. Selleks on kaks asja: esiteks töö ja teiseks kodu. Töö, kas kehaline või vaimne, hoiab keha ja vaimu korras. Me muutume seeläbi mõistusliku maailmakonna headeks kodanikeks. See töö olgu töö enese pärast. Loovale vaimule äraelamine tuleb nagu iseenesest. Seepärast tuleks küll loobuda isekusest kui kõige kurja juurest.

Teine asi, mis elule kindluse loob, on kodu. Inimene võtab endale otstarbekohase vastutuse. Sinna ta pühendab oma jõu ja huvi. Kui ta kodu hindab, siis hoidub eemale ümbriuse kahjulikust elust.

Kokku võttes tuleb öelda mida vajab elu: korda, seadusepärasust, õiglust, tagasihoidlikkust, ligimesearmastust. Tõde kannab ja hoiab inimkonna elu, aga mitte mingi asi, millel on väline hiilgus, kuid pole õiguse mõõduga mõõdetud. Suurteks ja surematuks on jäänud need inimesed, kes on mõelnud ja talitanud nii, kuidas elu peaks õieti olema.

Korraldame elu ja ümbrust. Selle juures näeme, mis on ilus ja hea. Mõtleme järele, kuis on lugu meie kalduvustega, meie ürgsete tunnetega. Sellesse on tarvis rakendada teadmisi. Hakame järele mõtlema, siis selgub. Võtame julguse eritleda asju ja olukordi. Mis on negatiivne, sellest loobume. Me märkame, kui loome korda, kuidas see õhutab ja tasub rõõmsa tundega.

H. Pilt.

Kas laps usaldab mind?

Kui esitame enesele küsimuse: Kas laps usaldab mind?, siis peame ka esitama teise küsimuse: Kas olen lapse usalduse ära teeninud? või: Kas olen teinud kõik, et laps saab mind usaldada?

Usaldus on selline omadus, mida on väga raske saavutada, kuid haruldaselt kerge kaotada, seepärast peab usaldust käsitama õrnalt ja ettevaatlikult.

Väikelaps, kes on täielikult oma vanemaist, ripub nende küljes ka piiritu usaldusega, sest tema vanemad on ju need, kelle käest ta saab toidu, riietuse ja peavarju, ja kes teavad nii palju. Vanematel on väikelapse usaldus, kuid mõne aasta möödudes, lapse kasvades, märkavad nad õuduse, kurbuse ja hirmuga, et laps neid ei usalda. See ilmneb lapse kinnises olekus, salatsemises ja muidugi valetamises. Vanemad tunnevad, et nemad on kõige sobivamad isikud nõu andma lapsele, sest vanemate ja laste vahel valitseb ju armastusvahekord, kuid lapsed ei kasuta nende nõu. Kuigi vanematel avanevad vahel juhused nõu anda lastele, kuid siis ei võeta seda nõu kuulda. Kui palju vanemaid võivad kätt südamele pannes öelda, et lapsed neid usaldavad, tulevad neilt nõu küsima alati, kui neil vaja abi. Kui on neid vanemaid, siis on need ikkagi väikese, alla 5-aastase lapse vanemad. Ja ometigi oleks hädavajalik, et eriti murdeealised ja elluastuvad noored usaldaksid vanemaid, küsiks neilt nõu ja võtaksid seda ka kuulda.

On vanemaid, kes ütlevad, et nende laps räägib neile kõik. Kuid siin peab kahjuks küll ütleva, et ka nende hulgas on liiga palju neid, kes siiski ei tunne oma lapsi. Võib-olla räägib laps vanemale ühte ja teist, kuid tal on kindlasti muresid, raskusi ja eksimusi, mida ta vanematele mitte ei usalda. Ja need mured on nimelt sellised mured, mis last kõige enam rõhuvad. See on kindlasti väga traagiline tõde.

Kuidas kaotavad vanemad lapse usalduse, mille omanikuks on iga väikelapse vanem? Mõnel juhul võib usalduse kindlus kõikuma hakata juba siis, kui laps veel ei kõnele. On vanemaid, kes harrastavad lapsega järgmist mängu: ulatavad lapse poole mingi huvitava, kireva või maitsva eseme, ja kui laps sirutab käe, et haarata seda, siis tõmbavad nad oma käe esemega tagasi ja tunnevad sealjuures suurt lõbu lapse üllatusest ja pettumusest. Nii mõnelgi juhul lõpeb see mäng lapse südantlõhestava nutuga. See mäng ei ole mitte lapse kasuks, vaid ainult täiskasvanu lõbuks. Ja vägagi toores on see lõbu, mis mõlemale

poolele lõpeb suure kahjuga: vanem kaotab lapse usalduse, mille alalhoidmine on mõlemale hädavajalik.

Üllatamine ja mitteandmine on pettus, ja laps ei suuda usaldada inimest, kes teda petab. Petmise ja valetamise vahel ei ole olulist vahet: tagajärg on ikkagi usalduse kaotamine.

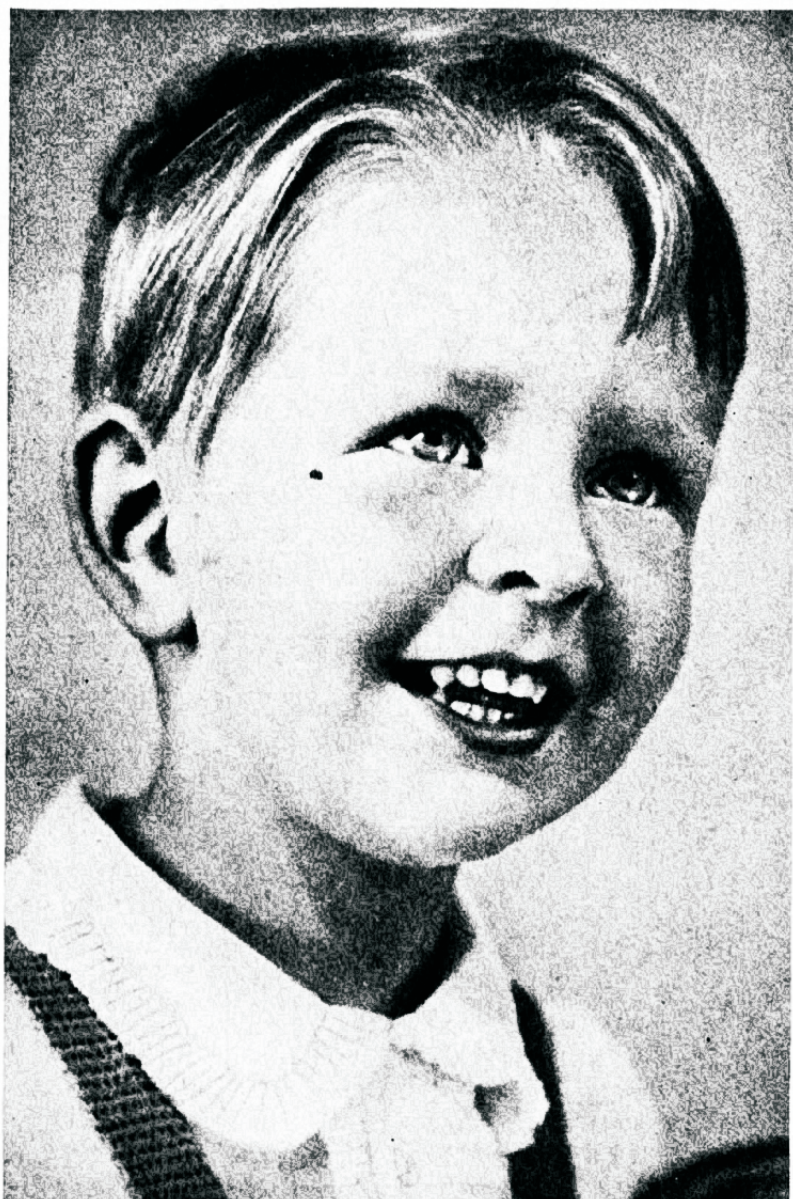
Järgmine ja tähtsaim usalduse kaotamise ajajärk on aeg, mil laps esitab arvutu hulga küsimusi. Miks? miks? miks? ja neil miksidel ei näi tulevat lõppu. Isegi kõige kannatlikumal vanemal kaob lõppude-lõpuks kannatus, ja ta teeb neile küsimustele järsu lõpu, öeldes: „Ah, ära päri“, „Ära tüüta mind!“, „Sinu suud ei saa millegagi kinni panna“, „Mul ei ole aega“, „Küsi pärast“, „Kasva suureks, siis saad aru“, jne. Kui laps on mitmet korda selliseid vastuseid saanud, siis sulgebki ta oma suu, ja see jääb kinni ka siis, kui vanemad tahavad, et laps küsimusi esitaks, nõu küsiks. Laps on kogemustega jõudnud otsusele, et vanematelt ei ole loota vastuseid ja ühes sellega kaob ka usaldus inimeste vastu, kellelt nad tuge lootsid.

Kui kolmeaastane laps küsib lõpmatult miks, siis tähendab see seda, et meie vastused ei rahulda teda. Väikese lapse „miks“ ei tähenda seda, et ta nõuab seletust, nagu meie seda mõistame. Ei, tema on kuulnud, et miksile järgneb rääkimine, ja seda ta tahab. Miks — tähendab temale: „Räägi minuga, kuid räägi minule sobivas keeles.“ Kui väikene „miks“ esitaja küsib: „Ema, miks sa paned kingad jalga?“, siis meie täiskasvanud, saame sellest aru nii, et laps vajab seletust. Me vastame siis: „Ema paneb kingad jalga, sest et ema läheb turule.“ Selle peale küsib laps: „Miks?“ Ema vastab: „Ema ostab turult toitu.“ „Miks?“ „Ema tuleb koju ja annab lapsele süüa.“ „Miks?“ „Siis laps kasvab suureks ja tugevaks.“ „Miks?“ Ja nüüd olemegi ummikus ja vastame siis: „Ah, ära päri nii palju“, või midagi taolist. Laps ei ole rahuldatud. Võib olla, tahab aga laps hoopis midagi muud saada, kuna tema küsimuste lõpmatus näitab, et me pole suutnud teda rahuldada. Kui me vastame sellele väikesele lapsele: „Ema paneb kingad jalga ja kimpa-kompa ema jalad lähevad ukse poole ja siis ema teeb ukse lahti ja kimpa-kompa jalad lähevad trepist alla ja siis — all läheb üks prauhti kinni ja ema ongi läinud!“ Siis jääb laps sügavasse mõttesse, või jääb nautima ema vastust ja sel korral ei tule „miksi“ üle tema huulte, sest ta on rahuldatud. Ema suu-

tis talle anda, mida ta igatses: mitte seletust, vaid hääli ja eelkõige tegevust, millest tema aru sai. Ema andis tema arenemisele vastava vastuse. Laps jääb ema usaldama, sest et ema sai lapsest aru. Vastusega: „Ära ole nii ninatark“, kaotab ema lapse usalduse.

Kui aga laps on vanem ja esitab küsimusi milleks ja kuidas, siis nõuab laps juba seletusi, ja neid peab temale andma, kui tahame hoida lapse usaldust. Need seletused olgu lihtsad, otsekohesed ja lühikesed ja kunagi ei tohi need olla valed. Kui anname lapsele liiga keerulisi vastuseid, siis tunneb laps, et temast ei saada aru ja tagajärg on usalduse kaotamine. Lapse usaldusosaline ei ole niivõrd kõikteadja tark inime- ne, kui just see, kes lapsest aru saab, temale kaasa tunneb.

Kui laps esitab küsimuse: „Ema, kust ma siia sain?“, või „Kus ma enne olin, kui ma sinu juurde tulin?“, siis tekib meie ettekujutusse terve

Muretu noorus

keeruline sugueluprobleem, ja meie arvame, et ei ole võimalik seletust anda. „Kasva suureks, küll siis räägin“, või „Kurg tõi sinu“ on tavalised vastused lapsele.

Kui laps on küllalt vana, et ta küsib, siis on ta küllalt vana, et vastust saada. Ja laps tahab lihtsat vastust, mis vastaks umbes küsimusele: „Ema, kus sa enne olid, kui sa siia tuppa tulid.“ Ja selle lihtsa vastuse peab tema saama, kui me ei taha usaldust kaotada. Kui me vastame aga lapse küsimuse valega, kas või hädavalega, siis ei tohi me nuriseda, kui kaotame lapse usalduse, sest vale tuleb ükskord välja, ja väga kergesti kaob usaldus neisse inimestesse, keda oli piiritult usaldatud, kellest on usutud ainult tõtt. Kuidas teab siis laps, millal räägitakse tõtt, kui teda on petetud. Kui aga lapsele vastatakse alati tema küsimused, siis ei püüagi laps ise lahendust leida, vaid esitab vahel isegi väga tühiseid küsimusi. Siin on sageli soovitatav lapsele tema oma küsimusega vastata, nii et laps vastab oma küsimusele.

Sageli ei ole tõesti aega ega võimust lapsele vastata ja siis ütleme lapsele: „Mul pole praegu aega, ma vastan sulle hiljem.“ Kui aga laps saab alatasa selliseid vastuseid, siis loobub ta küsimast, sest tema ise unustab hiljem küsida, ja kuna ta pole saanud rahuldust, siis otsib ta endale teisi usaldusosalisi. Kui aga vanemad tahavad ka sel juhul lapse usaldust alal hoida, siis peavad nad ise hiljem lapsele meele tuletama tema küsimust ja ütleva: „Nüüd on mul aega, ma vastan.“

Vanemad, kes püüavad oma autoriteeti kõrgel hoida sellega, et püüavad näida ilmeksimatuina, kuigi nad teavad, et eksivad, võivad sellega ainult usalduse kaotada. Laps saab varsti aru, millal vanemad eksivad, ja kui ta näeb, et vanemad ikka jonnitavad, siis tundub see temale ebaõiglasena, ja laps ei saa usaldada inimesi, kes ei ole õiglased. Tark on see vanem, kes tunnistab seda, kui ta on eksinud. Lapse silmis ei lange seega vanema väärtus, vaid ainult tõuseb sellega.

On ka vanemaid, kes usalduse nõudmisega liialdavad. Usaldust ei saa nõuda, vaid seda antakse vabalt. On ajajärke lapse elus, eriti murdeas ja noores eas, millal lapsel on oma saladusi, selleks on õigus igal inimesel. Kui vanemad arvestavad seda isiku õigust, siis tunnevad lapsed, et neist aru saadakse. Aga kui usaldust nõuame, siis võib laps muuta ainult kinnisemaks ja kavalamaks.

Lõpp 79. lhk.

Õ. Van Nest

Usuline kasvatus

Esimesteks aitajateks väikelapsele elu alg-aastail on tema ema ja isa. Ema on algul lapsele kõige parem olevus maailmas ja isa on lapse silmis kõige võimsam ja tugevam isik. Kuulates väikeste laste juttu, võime selles veenduda.

Väikelapsel pole aimugi, et ka ema ja isa ei või ega suuda kõik teha ja et ka neil on olukordi ja silmapilke, kus nad ise vajavad abi. Saades vanemaks, hakkab laps selles veenduma.

Kui lapse vanemad on usklikud inimesed, siis näeb laps, et ema mõningail rasketel silmapilkudel palvetab ja kellelki abi palub. Laps kuulab, et ema seda nägemata abimeest nimetab Jumalaks.

Nii hakkab laps taipama, et emal on vägev abimees, keda ema palub ja kes suudab teda aidata.

Kuid laps ei näe seda abimeest. Ta kuuleb ainult ema palvet. Siis tekib lapses küsimus, milline on see ema abimees. Ta hakkab emalt küsima: „Ema, keda sa palud?“

Nüüd on emal õige aeg rääkida Jumalast kui taevasest isast. Seletades lapsele Jumalast kui vägevast loojast tehku ema seda võimalikult lihtsate ja selgete sõnadega, nii et see on lapsele arusaadav. Et lapsele anda selget mõistet Jumalast, seletagu ema, et Jumal on hea isa, kes elab taevas. Algul on see küll lapsele võõras, kuid hiljem kujuneb ka lapsele taeva mõiste.

Rääkides lapsele Jumalast kui taevasest isast ema püüdku lapsele seletada, et Jumal on kõik loonud ja aitab inimesi, kes teda paluvad. Ta aitab ka lapsi, kui need teda paluvad. Sellega avab ema lapsele tee palvetamiseks.

Kuid lapse arusaamine palvest on alul puudulik. Laps arvab, et Jumal kõik palved täidab, ja sellepärast võib juhtuda pettumus, kui Jumal alati lapse palvet ei täida. Näiteks, kui laps teeb katki oma nuku pea, ja palub Jumalalt, et Jumal nuku pea terveks teeks, ja leiab, et Jumal ei ole seda teinud, siis on lapse pettumus suur.

Seal avaneb emal võimalus lapsele selgitada, et Jumal ei täida iga palvet. Hea, kui ema toob lapsele sealjuures näiteid ja selgitab, et Jumal on õiglane abimees, kes teab millist palvet ta täidab, millist mitte. Meie ei tohi sellepärast Jumala üle nuriseda, kui ta meie palveid ei täida, sest Jumal teab mis meil kasuks tuleb.

Üheks parimaks usutunde kasvatajaks lapsele on looduse vaatlemine, siis kui laps vanemaks saades oskab loodust vaadelda. Nähes tugevate loodusejõudude avaldusi, näiteks mähisevat maru metsas, mille ees end tugevad puud paenutavad, kuuldes kõuemürinat ja nähes tor-

mis mässavat merd. Need nähtused panevad noore inimolendi mõtlema, kui võimas on küll Jumal, kes on teinud looduse ja suudab looduse jõude taltsutada ja valitseda.

Vaadeldes loodusejõudude avaldusi, on tekkinud usutunne vanaaja inimesel, ja nii areneb see ka praeguseaja lapsel. Vahe on ainult selles, et vanaaja inimene pidas Jumalaks loodusejõude, kuna praegusel ajal laps kuuleb juba vanematelt, et Jumal elab taevas ja loodusejõud alluvad temale.

Väikest last tuleb õpetada palvetama, niipea kui tekib arusaamine Jumalast kui taevasest Isast.

Algul olgu palve lühikene, sest pika palve sisust ei saa laps aru ja väsib palvetades ära. Esiti palvetab ema ühes lapsega, sest laps ei oska ise veel palvetada. Ta kordab küll palvesõnu järele, mis ema ütleb ees, kuid palvesisust hakkab laps hiljem aru saama. Sellepärast olgu sõnad võrdlemisi selged.

Usklik ema palvetab lapsega igal hommikul, kui laps unest ärkab. Ta õpetab last tänama Jumalat, et Jumal on teda öösel hoidnud ja kaitsnud. Ta palvetab lapsega söögi eel ja pärast sööki. Õpetab lapsele, et toit on Jumala and ja selle eest peame Jumalat tänama, et ta meile toitu annab, ja me ei pea mitte nurisema toidu kui Jumala anni üle, sest Jumal võib ka nurisemat last karistada, jättes teda hiljem elus nälga. Nii harjub laps iga andi vastu võtma Jumalalt tänuliku meelega ega nurise millegi üle. Nii ei saa tekkida inetut moodi, et lapsed nurisevad või mõnd toitu põlgavad.

Usklik ema palvetab lapsega ka öhtul enne lapse magama minekut. Ta seletab lapsele, et pärast palvetamist laps peab jääma rahulikult magama, ja et see Jumalale ei meeldi, kui laps pärast öhtupalvet ei taha veel magama jääda.

Õpetades lapsele käitumist, tugineb ema jällegi Jumalale ja seletab, et laps peab käituma nii nagu see meeldib taevasele isale. Et anda lapsele eluideaali, selleks rääkigu ema lapsele Jeesusest kui kõige õilsamast inimesest. Seletades lapsele Jeesusest, ema viigu Jeesus lapsele eriti ligidale, selgitades, et ka Jeesus oli väike laps, kes sündis laudas ja keda tulid vaatama kolm tarka kaugelt maalt. Rääkides lapsele Jeesusest, ema seletagu, et Jeesus oli kõige parem inimene, kes ei teinud iial kellelegi teisele inimesele halba, kes armastas väikesi lapsi ja kelle juure lapsed tulid heameelega.

Kui ema seda oskab õieti teha, siis tekib ka lapsele tahtmine võtta elus oma käitumise ees-

Nii imeline ja kaunis on loodus...

kujuks Jeesuse käitumine. Lapses tekib soov teha nii, nagu seda tegi Jeesus.

Nii areneb lapses usutunne. Algul on lapse usutunne primitiivne ja läheb lahku täiskasvanu usutundest. Kuid ka lapse arusaamine erineb palju täiskasvanu arusaamisest ja sellepärast ei tohi meie lapselt nõuda sellist usutunnet, nagu see ilmneb täiskasvanute juures.

Arendades järkjärgult lapses usutunnet, ei tohiks lapsele usust midagi rääkida, mis talle raske ja arusaamatu. Lapse kujutus jumalast on alul väga lihtne. Ta kujutab Jumalat hea abimehena — hea isana.

Sellepärast ei tohiks lapsele midagi seletada Jumalast, mis lapse arusaamist Jumalast segab ja Jumala talle kaugeks ja võõraks teeb.

Mõisted Jumalast ja usust tuleb lapsele anda järkjärgult ja õigetel momentidel. Kõige õigem on lapsele seletada usuküsimusi siis, kui lapsel enesel tekivad küsimused. Need küsimused tekivad igal normaalsel lapsel, ka siis kui ta midagi ei kuule Jumalast. Seda on tähele pandud nende vanemate laste juures, kes ei ole usklikud.

Nagu laps igal sammul võtab eeskuju vanematelt, nii on see ka usulistest küsimustes. Kui laps näeb, et isa, nähes lähenevat rahepilve, palvetab Jumala poole, et see hoiaks rahekahju eest põlde ja aeda, siis palvetab ka laps isaga kaasa, ja kui hiljem selgub, et raheõnnetus jäi tulemata, siis kasvab lapses usk Jumalasse. Kui laps kuuleb, et vanemad iga oma tööd alustades loodavad Jumala abile, siis teeb seda ka laps vanemate eeskujul oma toimingutes.

Usutunde kasvamisele mõjub palju kaasa vanemate eeskuju. Kuidas vanemad ise suhtuvad

usulistesse küsimustesse, sellised vaated omab ka nende laps. Sellepärast iga õige ema püüdku kõige pealt eneses arendada õiget usutunnet, siis areneb see ka tema lapses, sest eeskuju mõjub lapsele rohkem kui sõnaline kasvatus.

Lõpuks tekib küsimus, miks on vajalik lapsele usuline kasvatus.

Miks see peab ju algama noores põlves. Miks peame last ju noorena tutvustama Jumalaga ja tema käskudega. Saksa kasvatusteadlane Rein räägib ühest lapsest, keda kasvatati ilma usulise kasvatusega, ilma, et ta isegi oleks kuulnud Jumalast ja tema olemasolust. Kuid ühel päeval leiti laps põlvitamas aias. Minki lähemale. Lapse nägu oli pöördunud päikesele ja ta palvetas. Sellest näeme, et lapsel oli tarve palvetada kõrgema olevuse poole. Et ta aga polnud Jumalast midagi kuulnud, siis pidas ta Jumalaks päikest.

Elu on näidanud, et usk on inimesele vajalik. Usk on toeks inimesele tema elu raskustes. Inimene on nõder ja abitarvitaja olevus. Tihti on kogu ta elu täis raskusi ja muresid. Kuid inimese süda igatseb õnne ja rahu. Aga ta ei leia midagi maailmas, mis rahuldaksid täielikult tema soove ja igatsusi. Kui inimene elab usuta ja ebakõlbelselt, siis tuleb varakult elutüdimus. Tungib ta aga teaduste sügavustesse, siis võivad teda vastuolud ja kahtlused piinama hakata. Pühendab ta end praktilisele tööle, siis on vaev ja väsimus tema osa. Püüab ta parimate ideaalide ja aadete poole, siis ei rahulda ka need teda sageli. Sest kõige paremale tahtmisele tulevad takistused ja raskused vastu, kõige kindlamad kavatsused võivad nurjuda, kõige puhtamaid mõtteid võidakse valesti arvestada ja võidelda nende vastu. Kõik inimeste õnne ja rahu maapealsed tõed on kindluseta ja kõikuvad, ükskõik kust inimesed neid otsivad.

Kui kõik maapealne olelus inimese jõuetust meelde tuletab, siis otsib inimlaps endale kaitset ja abi Jumala juurest, kes kõik võib ja kõige peale halastab, kõige peale armu heidab ja ini-

Lõpp 78. lk.

Õige suhtumine teistesse

Kõik elukohustused nõuavad meilt harjumist enesevalitsemises ja osavõtlikkust teiste vastu. Meie oleme oma kalduvustes, harjumustes ja kasvatuses ebahühtlased. Meie otsustame asjade üle mitmesuguselt. Pole kahte inimest, kelle vaated igas üksikasjas oleksid ühesugused. Kohused, mis näivad ühedele kergetena, paistavad teistele väga rasketena. Inimese iseloom on nii nõrk, ebateadlik ja ekslik, et kõiges tuleb olla ettevaatlik teistega käitumisel. Meie ei tea kuidas meie käitumine mõjub teiste kogemustele. Meile võib tunduda vähese tähtsusega, mis me ütleme või teeme, kuid sellel on otsustav mõju kas heaks või kurjaks.

Paljud on oma elus kannud vähe vastutusekoormat, ja nad ei suuda mõista selle tähtsust. Nad ei mõista hinnata teiste raskusi rohkem kui laps hindab oma isa tööd ja vaeva. Laps võib sagedasti imestada oma isa nõutuse ja kartuse üle, ja see näib temale ülearusena. Kui aga hiljem tulevad ajad, mil temal endal tuleb kanda eluraskusi, siis ta süveneb oma isa lähedusse ja mõistab, mis ta enne ei mõistnud. Läbielu võimaldas temale asja õige hindamise. Siin on kohane Pühakirja nõuanne: „Ärge mõistke kohut, et teie peale kohut ei mõisteta.“

Meie ei tohi lubada endal ärritada tõeliku või ka oletatava ülekohtu pärast, mis meile tehtud, vaid peame olema kannatlikud. Meie oma mina on suurim vaenlane, keda meil tuleb kõige enam karta. Ükski teine paha harjumus ei avalda meie iseloomule halvemat mõju, kui kired, mida ei taltsutata. Meie ei tohi lasta haavuda oma tunnetel. Meie elame selleks, et võita hingi, aga mitte et kaitsta oma tundeid ja vaateid. Kui meil on huvi päästa hingi, siis me ei pane tähele väikeseid arusaamatusi, mis teistega käitumisel võivad kergesti esile tulla.

Ükskõik mis teised meist kõnelevad või meile teevad, see ei pea hävitama meie ühendust Kristusega. Ärge makske teistele kätte. Kõrvaldage võimalikult kõik arusaamatuste põhjused. Hoiduge kõigest, mis näitab kuri olevat. Tehke kõik, mis teie võimuses, et teisi lepitada, kuid ärge seejuures ohverdage oma põhimõtteid. „Ära anna ennast kurjast, ära võita, vaid võida sina kuri ära heaga.“

Nii kaua kui inimene elab, ta kohtab maailmas vastuolusid. Tulevad läbielud, mis proovivad meie iseloomu kindlust. Kui me neile õigel viisil vastu astume, siis see arendab meis kristlikku iseloomu. Kui Kristus elab meie sees, siis me oleme kannatlikud, lahked ja vastutulelikud. Meie võidame päev-päevalt iseenda ja

kasvame tõsisteks kangelasteks. Igaühel on isiklik võitlus läbi teha. Jumal ei õilista meie iseloomu, kui meie ei saa tema kaastöölisteks. Kes võitlustest kõrvale põiklevad, need kaotavad võidu ja ühes sellega ka võidurõõmu.

Kui olete kurvad, siis kõnelega teistele oma tunnetest. Ärge heitke teiste eluteele varje. Kurvameelne, päikesetu usuolu ei tõmba teisi Kristuse juure. See hirmutab neid temast eemale võrkudesse, mis saatan on püüdnud välja pannud. Oma abitusele mõtlemise asemel mõelgem parem väele, mida teie Kristuse nimes võite omada. Haarake usus kinni nähtamatuist asjust. Usk on võimeline kandma raskusi ja pidama vastu kiusatustes. Kristus, meie eestkostja, elab, ja meile kuulub kõik, mis tema vahemeheamet meile on kindlustanud. Kõnelege tema töötustest; jutustage tema tahtlikkusest meid aidata ja õnnistada. Tema ei unusta meid iial. Kui meie pahadest olukordadest hoolimata tema armastuses hindame, siis annab tema lähedus meile rahu ja rõõmu. Isa ligiolek ümbritses Kristust ja temale ei juhtunud midagi muud kui see, mis armastus maailma vastu lubas temale juhtuda. See oli tema troosti allik, ja see kuulub ka meile. Kes on Kristuse vaimust täidetud, see jääb tema sisse. Kõik, mis temale osaks saab, see tuleb Kristuselt, kes oma ligiolekuga teda ümbritseb. Ilma Jumala tahtmata ei puutu temasse mingi asi. Kõik meie hädad ja mured, kiusatused ja läbikatsumised, kurbused ja kannatused, lühidalt kõik tulevad meile kasuks. Kõik kogemused ja olukorrad on Jumala abinõud, mis meile heaks teenivad.

Kui meie mõistame Jumala pikkmeelt meie vastu, siis meie ei süüdistata teisi ega mõista neid hukka. Kristus ei väljendanud ainustki kannatamatuse ja süüdistamise sõna. Peame mees, et need, kes teda armastavad, peavad esitama tema iseloomu. „Ärge makske mitte kurja kurjaga, või sõimamist sõimamisega, vaid seevastu õnnistage, sest et teie teate, et teie selleks olete kutsutud, et teie õnnistuse peate pärima.“ Tema ise oli viisakas kõikide, isegi oma vaenlaste vastu; tema tõelikud järelkäijad peavad ilmutama sama meelsust.

Meie elu koosneb suuremalt osalt mitte suurtest ohvritest ega imelistest tegudest, vaid pisiasjadest. Tihti toovad väikesed asjad, mis mõnikord vaevalt tähelepanu väärivad, kas head või kurja meie ellu. Väikestele kiusatustele allaandmise läbi rikutakse meie iseloomu sel määral, et kui tulevad suured läbikatsumised, siis oleme nende vastu ettevalmistamata. Ainult

siis, kui meie iga päev kindlate põhimõtete järele elame, saame jõudu jääda kindlaks igas olukorras. Meie ei ole iialgi üksinda, vaid meil on alati kaaslane, kas meie teda oleme valinud või mitte. Mõelgem sellele, et ükskõik kus me oleme või mida me teeme, Jumal on ikka meiega. Mõelgem alati sellele enne kui te kõnelete või tegutsete. Olles kristlased te olete kuningliku perekonna liikmed, taeva kuninga lapsed; ärge kõnelege ega tehke midagi, mis tooks häbi sellele, kelle nime järele te olete nimetatud.

Küsigem alati: Mis teeks Jeesus minu asemel? See peaks olema meie kohustuste mõõdupuu. Mis alul näib raskena, see muutub alatise kordamise läbi kergeks, ja õige mõtlemine ja tegutsemine muutub harjumuseks. Kui tahame, siis me võime pöörduda ära kõigest pahast ja jõuda kõrgele seisukohale.

Kõnelege alati üksteisest head. Viibige nende heade omaduste juures, kellega teil tuleb läbi käia, ja nähke nii vähe kui võimalik nende vigu ja puudusi. Kui teid kiusatakse kaebama selle üle, mida keegi on ütelnud või teinud, siis kiitke midagi selle isiku elus või iseloomus. Arendage tänulikku meelt. Täna Jumalat tema armastuse eest, et ta andis oma Poja surma meie eest. Ei tasu iialgi mõelda oma muredele. Jumal kutsub meid mõtlema tema armastusele,

Mõtleb valmistada üllatuse...

et täita meid tänumeelega. Laimamine on kahekordne needus, mis asub suuremal määral laimajal endal, kui kuulajal. Kes külvab lahkemele ja tülitsemise seemet, see lõikab oma hinges surmavat mürki. Ärge minge ilma tungivate põhjusteta nende seltskonda, kes tahavad nõrgendada teie õigusetegemise tunnet või tuimestada teie südametunnistust. Ärge tehke midagi, millel oleks vähimgi paha vari. Aga teostagem iga päev midagi nende parandamiseks ja õilistamiseks, keda Kristus on oma verega ostnud.

Tegutsege alati põhimõtete, mitte tunnete ega silmapilkse sisenduse järele. Taltsutage oma iseloomu tulidust alandlikkuse ja lahkusega. Ärge lubage alatul naljal väljuda teie huultelt. Isegi sellastele mõtetele ei peaks antama maad. Neid tuleb alati pidurdada ja taltsutada Kristuse sõnakuulmise alla. Olgu meie mõtted suunatud pühadele asjadele. Iga hinge kindlus põhjeneb õigel mõtlemisel. Kuidas keegi oma südames mõtleb, nii ta on. Enesevalitsemise võimed tugevnevad harjutamise läbi. Teistes kurja otsimine arendab kurjust selles, kes seda otsib. Kui meie alati teiste vigadega tegeleme, siis muutume ise samasugusteks. Kui aga vaatame Jeesusele kõneledes tema armastuse ja iseloomu täiusest, siis me muutume tema sarnaseks. Teiste arvustamise ja vigade otsimise asemel tuleb ütelda: Mina pean ise oma õndsakssaamise eest hoolt kandma.

Jumal oma armastuses ja pikkmeeles kannatab ebaustavatega ja kõvasüdamelistega. Kristuse jüngrite seas oli Juudas, kes oli äraandja. Kuid mitte kõik eksijad ei ole Juuda sarnased. Peetrus, kes oli tulise iseloomuga ja eneseusaldaja, näis sagedasti palju halvemas valguses, kui Juudas. Õnnistegija laitis teda sagedasti. Aga kui rikas oli tema elu teenimises ja ohvris! Millise tunnistuse annab tema elu Jumala väest! Mõelgem, et teie ei või lugeda teiste südant. Teie ei mõista mõjutusi, mis ajavad näilikult ebaõigetele toimingutele.

Paljud ei ole saanud õiget kasvatust; nende iseloom on toores ja harimata. Aga Kristuse armastus võib neid ümber kujundada. Ärge tõugake neid eemale ja ärge saatke neid meeletehetele, üteldes: „Sina oled mind mitmel korral petnud, ja mina ei suuda enam sinuga kannatada, ega sind aidata.“

Kõikidel tuleb elus puutuda kokku mitmesuguste inimklassidega. Seal on alandlikke ja uhkeid, usklikke ja kahtlejaid, harituid ja harimatuid, rikkaid ja vaeseid, õrnatundelikke ja tooreid. Kõiki neid ei või kohelda ühesuguselt, kuid kõik vajavad armastust ja osavõttu. Meie mõtted peavad saama õilistatud ja peenendatud vastastikkuse kokkupuutumise läbi. Kõik inimesed on üksteisest äraolenevad ja vendluse sidemetega ühte köidetud.

E. G. W.

Tulevane elu

Harilikult rääkides taevast näitame ülespoole. Seal ülal — on muidugi ebamäärane ja muutub iga sekundiga, kuna meie maakera pöörab ööpäeva jooksul täie ringi oma telje ümber. Maa ei ole lame ega laotu maa üle taevavõlv, mille peal oleks Jumala troon ja õndsate eluase.

Et mitte sattuda oma mõttekäigus eksiteele jääme mõttes maakerale ja küsime: Mida meie kui inimesed tohime uskuda taeva kohta? Pühakirja esimene salm ütleb: „Alguses lõi Jumal taeva ja maa.“

Tuleb tähendada, et Jumal ei loonud ainult ühe taeva, vaid mitu taevast. Kui mõtleme taeva all ainult Jumala eluaset, siis satume valele ettekujutusele. Ilmutus ise hoiab meid selle eest.

Esimene taevas

„Ja Jumal ütles: „Saagu laotus keset vett, ja see tehku vahe vee ja vee vahel“. Ja Jumal tegi laotuse ja tegi vahe selle vee, mis laotuse all (meri), ja selle vee, mis laotuse peal (pilved), vahel; ja see sai nõnda. Ja Jumal nimetas laotuse taevaks; siis sai õhtu ja sai hommik teiseks päevaks.“ 1. Moos. 1, 6—8.

Meie mõistame, mis on see laotus, kui seletame seda Pühakirja sõnadega. „Ta katab enast valgusega kui kuuuga, ta laotab taevad kui teki välja. Ta kummitab veega oma ülemad toad.“ Laul 104, 2. 3.

Ei ole raske mõista, mis on see tekk. Õhkond ehk õhukiht on nagu hiiglasuur võlv meie maakera ümber. Ei ole vale, kui räägime ilusast sinisest taevast.

Mitteteaduslikult nagu kõlavad Joosua sõnad: „Siis rääkis Joosua Jehoovale sel päeval kui Jehoova Eemori rahva Iisraeli laste kätte andis, ja ütles Iisraeli nähes: „Päike seisa paigal Kiibeonis ja kuu jäi seisma kuni rahvas oli oma vaenlastele kätte maksnud; eks see ole kirjutatud Õiglase raamatusse? Ja päike seisis keset taevast ega tõtanud looja minema peaaegu ühe terve päeva otsa.“ Joosua 10, 12. 13.

Seda jutustust tuleb võtta niisama sõnasõnalt, nagu loomise aruannet. „Ja Jumal ütles: „Saagu valgused taevalaotusesse, et nad vahe teevad päeva ja öö vahele, et nad on tähtedeks ja seatud aegadeks ja päeviks ja aastaiks; et nad on valgusiks taevalaotuses valget andmas maa peale; ja see sai nõnda. Ja Jumal tegi kaks suurt valgust, suurema valguse, mis pidi valitsema päeval, ja vähema valguse, mis pidi valitsema öösel, ja tähed. Ja Jumal pani nad taevalaotusesse, et nad pidid andma valgust maa peale ja valitsema päe-

val ja öösel ning vahet tegema valguse ja pimeduse vahel. Ja Jumal nägi, et see oli hea.“ 1. Moos. 1, 14—18.

Neljandal loomispäeval Jumal tegi päikese ja kuu valgusekandjateks meie maakera jaoks. Sagedi esitatakse eeltoodud sõnade vastu Kopernikuse poolt avastatud maailmasüsteem. Oeldakse, kui Piibel oleks Jumala sõna, siis Jumal oleks pidanud väljendama teisiti. Eriti ebateadlik olevat see, et „päike seisis paigal“ Joosua sõna peale. Pidanuks olema öeldud, et maakera seisis paigal, kuna harilikult maakera liigub ümber päikese ja mitte päikene ümber maakera.

Kindlasti pühakiri ei väida kunagi midagi, mis oleks looduses valitseva korra vastu, olgugi et ta ei taha olla esmajoones loodusteaduslik õpperaamat. Kui jutustatakse, et „päike seisis keset taevast“, siis peab selle juure tähendama, et veel tänapäev räägitakse, et päike, kuu ja tähed seisavad taevas. Keegi aga ei püüa seega tõendada, et need taevakehad on kinnitatud taevavõlvi külge, vaid igaühel on selge, et need liiguvad neile määratud teedel maailmaruumis.

Ebateadlik olevat ütelda — „ega tõtanud looja minema peaaegu terve päev otsa.“ Aga, kui praegu luuakse teaduslik väljendus päeva- ja öö-pöördele, siis jäävad ikkagi rahvapärased sõnad — päikesetõus ja -loojak. Aastasadasid on kestnud need „mitteteaduslikud“ väljendused, kuigi on teada, et maakera tiirleb ümber päikese ega mitte vastupidi.

Kui päeval hiilgab taevas päike ja kui öösel säravad taevalaotuses kuu ja tähed, siis tunnistavad nad Looja väest ja korrast. Tema lõi laotuse — meie maakera ümbritseva õhukihi, mida näeme ilusa sinise võlvina. Ja läbi taevavõlvi näeme teatavaid valgusekandjaid. Need on nagu sinna kinnitatud. Need ühes meie maaga liiguvad suure kiirusega ja Jumalast soovitud korras läbi mõõdetamatu maailmaruumi.

See õhumeri ei ole Jumala eluase ega ka sur-nute hingede paik, olgugi, et spiritistid seda väidavad.

Teine taevas

Jumala sõna määrab kindlaks ka veel teise taeva.

„Kas sa võid ilusad sõelatähed kokku sõlmida, ehk vardatähtede sidemed lahti päästa? Kas sa võid sabagatähed välja saata omal ajal? Ehk võid sa vankritähti nende poegadega juhata? Kas sa ära tead taeva seadmised? Kas sa tead tema valitsuse maa peal? Iiob 38, 31—33.

Nii küsis maailmade Valitseja Iiobilt, et näi-

data, milline „suurus“ on inimene. Jumala sõnad avaldavad mõisteid taeva suhtes.

Niinimetatud Suur Vanker, mida näeme selgetel öödel taevas, on tähtede kogu, mis kuulub tähtede taevasse, Võhikule näivad tähed taevas korratult. Tähteadlane aga teab, et „seal üleval“ valitseb seadusepärane kord ja hiiglasuured päikesed ühes oma planeetidega liiguvad kõik suure täpsusega. Dr. Rudolf Pozdena, Viini astronoom, teatab, et on jõutud niikaugele, et fotoplaadile saab võtta kuni 3000 miljonit päikest. See on Linnutee ime. Alles siis, kui kujutleme, et maailmaruum on lõpmatu, et inimene ei suuda seda mõtelda lõpuni, mõistame Issanda sõna: „Vaata taeva poole ja loe tähti; kas sa võid neid lugeda?“ 1. Moos. 15, 5.

Tunnud ära Looja väe ja tarkuse hüüab püha laulik: „Kiitke Jehoovat, teie, kes taevas olete, kiitke teda üleval kõrges! Kiitke teda, kõik tema inglid! Kiitke teda, kõik tema sõjaväed! Kiitke teda, päike ja kuu! Kiitke teda, kõik valguse-tähed! Kiitke teda, taevaste taevad, ja kõik vesi, mis on üle taevaste! Nemad peavad Jehoova nime kiitma, sest kui tema oli käskinud, siis on need loodud. Ja tema on neid pannud seisma ikka ja igavesti; ta on seadmise teinud, ja ükski ei lähe selle üle.“ Laul 148, 1—6.

Ja, töö peab meistrit kiitma!

Kas on siis mõõdetamatu tähtedemaailm see taevas, see õndsate kodumaa?

Meil on alus arvata, et tähtedel elatakse. „Sest nõnda ütleb Jehoova, kes taevad loob, Jumal, kes maa valmistab; see, kes seda kinnitanud ega mitte loonud seda tühjaks, vaid on valmistanud seda, et seal peab elama; mina olen Jehoova, ja mitte ükski muu.“ Jes. 45, 18.

Lugejale jääb võimalus uskuda, et ka teistel maailmakehadel elavad elusolevused, kes on kohanenud sealsete elutingimustega. Jumala sõna ei ütle siiski, et tähed saavad olema meie s. o. inimeste tulevane eluase. Pühakiri näitab veel üht kolmandat taevast.

Kolmas taevas

Kui apostel Paulus oli olnud väärt arvatud nägema Jumala saladusi, siis ta ütles: „Ma tunnen üht inimest Kristuses, keda neljateistkümne aasta eest (kas ta ihus, või ihust ära olnud, ei tea ma mitte, Jumal teab) kisti kolmanda masta

taevast saadik.“ 2. Kor. 12, 2. See mees Kristuses oli apostel Paulus ise.

See avaldus tundub meile imelikuna, kuid see on siiski jumaliku päritoluga. Taevakehade, tähtedemaailma uurimiseks on inimene mõtelnud ja valmistanud imelisi abinõusid liig nõrkade meelte, silmade, kõrvade jne. järeleaitamiseks. Kuid seda, mis on üle loodasja, ei saa avastada parimagi inimliku instrumendi abil; siin on Jumala ilmutus ainus abinõu. „Mis silm ei ole näinud, ja kõrv ei ole kuulnud, ja inimese südamesse ei ole tõusnud, mis Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad, selle on Jumal meile ilmutanud oma Vaimu läbi.“ 1. Kor. 2, 9. 10.

Seda kolmandat taevast nimetatakse ka Paradiisiks. „Teda kisti Paradiisi sisse, ja ta kuulis sõnu, mida ei või üles rääkida.“ 2. Kor. 12, 4. Selle sõna sealpoolse tähenduses leiame veel ühes kohas Pühakirjas. Kui Jeesus Kristus rippus ristil, siis palus teda kurjategija tema paremal käel: „Issand, mõtle minu peale, kui sa oma kuningriiki tuled.“ Seal annab Kristus temale sõna ja ütleb: „Tõesti, mina ütlen sulle täna: Sa pead minuga Paradiisis olema.“ Luuka 23, 42. 43. — Kus on see nimetatud paik?

Pärast ülestõusmist Jeesus Kristus viibis jüngrite keskel maa peal nelikümmend päeva, ja siis läks ta oma Isa juure. Apostel Paulus räägib tema ülesminekust „üle kõigi taevaste“. Ev. 4, 8—10. Jeesus Kristus läks läbi õhutaeva ja tähtedetaeva ja on istunud „paremal käel suure aujärje peal taevas.“ Ebr. 8, 1. See on see tõeline taevast, Jumala eluase. Laul 68, 34. Kristus on oma Isa juures. „Ja ta läkitas Jeesuse Kristuse, keda teile on enne kuulutatud, kes peab taevasse minema selle ajani, millal kõik peab korda saadetama, mis Jumal on rääkinud kõikide oma pühade prohvetite suu läbi maailma algusest.“ Apt. 3, 20. 21. Püha Vaimu kaudu on Kristus meie juures maailma aja lõpuni. Mat. 28, 18.

Pühakiri nimetab ka paiga meie nähtavas maailmas, kuhu Jumal juba nüüd tahab tulla elama oma Vaimu kaudu. „Nõnda ütleb kõrge ja ülem, kes igavesti elab ja kelle nimi püha on: „Ma elan kõrges ja pühas paigas, ja nende juures, kes on rõhitud ja vaimus alandlikud, et ma alandlikkude vaimu elavaks teen.“ Jes. 57, 15.

Meie hinges, vaimus ja meeles tahab Jumal elada oma Vaimu kaudu, kui me oleme valmis andma oma südame temale. Kus on aga taevast — õndsate, päästetute igavene kodumaa?

Pühakiri näitab, et praegu puhkavad kõik surnud hauas. Neil ei ole elu. Nende elu algab ülestõusmisega. Õiged surnud äratatakse esimesel ülestõusmisel, ja nad võetakse taevasse tühandeks aastaks. Kord saab meie maa puhastatud tules, ja kõigele kurjusele tuleb lõpp. Pärast

seda saavad pühad jällegi elama siin maa peal. (Mis Pühakiri räägib nende sündmuste kohta, sellest kirjutame lähemalt järgmine kord.)

Lunastatute jääv kodupaik

Meie maa ei hävine. Pühakiri ei kuuluta niisugust maailma lõppu. Prohvetid on näinud Looja plaani ja on avaldanud seda selgete sõnadega neile, kes soovivad aru saada. Saalomon ütleb: „Kui üks rahvapõli läheb, siis tuleb teine, aga maa jääb seisma igaveseks ajaks.“ Kog. 1, 4. Samuti näitab Taavet, et maailmade Juht on määranud maa inimestele. „Taevas on Jehoova päralt, ja maa on ta annud inimestele lastele.“ Laul 115, 16. Ka suur tuleleek, mis küll hävitab inimese kätetöö ja inimese enda, kui ta jääb patusse, ei tõmba Jumala plaanile kriipsu peale. See tuli, mis Jumala käest taevast tuleb, ei ole selleks, et ta peab aine hävitama, vaid see on Jumala väe avaldus omaette ja see sulatab ja puhastab maa.

Jumala kõikvõimsa väe läbi tuleb meie maa sellest sulatusahjust välja uue loominguna. „Sest vaata, ma loon uue taeva ja uue maa, ja endiste peale ei pea enam mõteldama ega need enam meele tulema. Seepärast rõõmustage ja olge väga rõõmsad igavesti selle pärast, mis ma loon.“ Jes. 65, 17. 18.

See tõsine sõna Jumalalt oli toeks usule ja lootusele apostlitel. Selgesti räägib Peetrus Jumala suurest kohtupäevast, mis tuleb teadmata nagu varas öösi. Maa — jumalavastane maailm, langenud inimeste ja inglite eluase — põleb, ja kõik elav hävib. Viimati avaldab apostel oma lootuse rõõmsate sõnadega: „Aga meie ootame uusi taevaid ja uut maad tema töötuse järele, kus õigus sees elab.“ 2. Peetr. 3, 13.

Kuigi ei saa parimategi vaatlusabinõudega kindlaks teha, kus maailmaruumis asub Jumala eluase, teavad usklikud kindlasti ja täiesti, kuhu Jumal asutab oma eluaseme pärast jumalatu maailma kokkuvarisemist. Apostel Johannesele näitas Issand mis tulevikus sünnib. Ta kirjutab: „Ja ma nägin uut taevast ja uut maad, sest esimene taevast ja esimene maa olid mööda läinud, ja merd ei olnud enam... Ja ma kuulsin suure hääle taevast ütlevat: „Vaata, Jumala telk on inimeste juures, ja tema tahab nende juures kui telgi sees elada, ja nemad peavad tema rahvas olema, ja Jumal ise tahab nendega olla, nende Jumal. Ja Jumal tahab ära pühkida kõik pisarad nende silmist, ega leinamist ega kisedamist ega vaeva pea enam olema, sest esimesed asjad on ära läinud.“ Ja kes aujärje peal istus, see ütles: „Vaata, ma teen kõik uueks!“ Ja ta ütles mulle: „Kirjuta, sest need sõnad on tõsised ja ustavad.“ Ilm. 21, 1—5.

Looja uuendab maa, ja see maa on uskliku inimese tulevane, igavene eluase. Selle uue maa pärivad need, kes oma usalduse ja lootuse panevad Jumala armu peale. „Õndsad on tasased, sest nemad peavad maa pärima.“ Mat. 5, 5.

Taevaste Jumal, kes ei ole keelanud oma Poega, on meile valmis andma kõik, kui me teda usaldame. Ta laseb kogu maailma rahvastel kuulutada igavest evangeeliumi, et on tulnud aeg rajada igavest riiki ja teha lõpp patule.

Usuline kasvatus

Algs 72. lhk.

mesele südamerahu ja õndsust annab. See abi, julgus ja jõud, mis inimlapsele ülalt poolt tema usklikkuse läbi osaks saab, aitab teda kõigest tema eluraskustest ja takistustest üle saada ja viib ta üha enam ühendusse selle vaimuga, kellelt ta on välja läinud ja kelle juure ta jälle tagasi tuleb.

Usklik inimlaps teab, kust ta kõige raske mates oludes abi leiab ega kaota sellepärast iialgi oma lootust ja julgust, sest tema jõud on see, kes ise kõik jõuab. Ehk küll kartus ja hirm usklikku sageli ähvardavad, siiski leiab ta troosti ja tuge, kindlust ja jõudu, armu ja lunastust oma Jumalas.

Ka kõlbeline elu areneb ja edeneb usulisel, mitte teaduselisel põhjal. Et see tõesti nõnda on, seda näeb igauks igapäevases elus, kus sageli ei või mitte ütelda, et inimesed, kes omavad suurema hariduse, omavad ka suurema kõlbluse.

Niikaua kui inimsugu on olnud maailmas, on neil ka olnud usuolu, olgugi, et see oli kõiksugu ebausuga segatud. Inimsoo arenemine on Jumala juhatuse all ristiusus kõige kõrgema tipuni tõusnud.

Kasvatades last usuliselt, ei tohi nõuda, et laps usulistest tõdedest viimaseni aru saaks. See ei ole võimalik, sest usk ei tule mõistuse läbi südamesse. Usus jääb paljugi lapsele algul arusaamatuks. Alles elunähtused selgitavad nii mõndagi usulist küsimust. Lapsel on püha õigus saada vanemate poolt usulist kasvatust ja äratamist, et ta leiaks oma maapealsele elule vankumata tuge, oma südamele rahu, oma kõlblusmõistele kõrgeid ja muutmatuid aateid ning oma vaimule heledat valgust. Sellepärast tuleb last ju varakult oma Looja juure juhatada.

Võimalust selleks tuleb igalt poolt otsida ja silmad lahti hoida, et lapsele õigel ajal ja õigel viisil juhatust ja õpetust anda, sest ristiinimene tarvitab omas elus kartust ja armastust Jumala vastu, armastust ligimeste vastu, puhast südame-tunnistust, kindlat julgust, vankumatut tahet, lootust ja kannatust.

A. T.

Mõistkem üksteist

Tal polnud eales silmi oma naise armastuse jaoks, ühtki tunnustavat sõna tema hoolsusele, vaid laitus ja nurisemine avaldusid igas sõnas ja pilgus. Ja kui kord murdus see truu süda ning ta suri, siis ei puudutanud see eriliselt tema meest. „Surema peavad ju ometi kord kõik,“ ütles ta endale, ja sellega oli kõik lahendatud.

Mõne aja pärast abiellus ta uuesti. Kuid teises abielus tasuti talle kõik, milles ta oma esimese naise vastu oli patustanud. Ja nagu tahtmata elustus mälestusis kõik tema süd ametu ja hoolimatu käitumine, meenusid nii mitmedki vahejuhtumid, kus ta oli oma naise viinud pisarateni, — otsekui kaebehüüd teisest maailmast kostus nüüd see tema kõrvus. Esialgu tõrjus ta tagasi kõik etteheited ja süüdistused, mis ta hinges tõi ette suur kohtunik, ärganud südame-tunnistus, ent kõik vabandused, mis ta kaitseks ka ette tõi, sulasid nagu iseenesest kokku. Oli nii palju asju, mida ei saanud olematuks teha. Ta ei leidnud endale kusagilt rahu. Uhke, enese meelet õige mees oli lõpuks sisemiselt täiesti laostunud ning sarnanes koerte karjast tagaetavale hirvele. Sageli istus ta oma esimese naise haua ja nuttis kibedaid kahetsus-pisaraid. Tema juures olid tõdenenud suure luuletaja sõnad:

„Oh armasta seni, kui suudab rind,
Oh armasta seni, kui jõuab hing.
Kord tuleb tund, kord tuleb tund,
kus leinal kaebad kalmistul.“

*

Uhes mäekaevanduses oli olnud kohutav õnnetus, mis nõudis 13 inimelu. Õnnetuse ohvrid otsustati ühiselt matta. 13 kirstu olid asetatud ritta suurde ühishauda. Lahkunute omaksed, sõbrad ja tuttavad seisid rohkearvuliselt haua kaldal.

Juba tahtis vaimulik alustada oma leinakõnet, kui üks leinaja hauda astus, ennast üle ühe kirstu heitis ja ahastuses hüüdis: „Oh, ütle mulle veel üksainus sõna! Miks ma ometi lasksin sind lahkuda viimsel hommikul ilma leppimata!“ Valusa oigena kajas see ütlus hauas ja kustus. Liig hilja tuli kahetsus — lahkunud suu ei vastanud enam.

Tollel saatuslikul hommikul neil oli olnud tüli. Ent enne, kui minna kaevandusse, oli mees veel astunud oma naise juure, pakkunud lepituseks kätt ning palunud: „Naine, mul on väga kahju selle lahkeli pärast meie vahel — palun, andesta mulle ja luba lepituseks suudlus!“ Kuid naine oli mehest tusaselt ära pööranud ja tema palve täitmata jätnud. Mehe lahkudes aga oli teda vullanud kahetsus, sest ta armastas oma

meest. Ta ootas õhtut pikisilmi, et saaks minna oma mehele vastu ja teha kõik heaks. Ent õhtul oli see juba hilja, — tema mees ei viibinud enam elavate seas. Külma oli see käsi, mis hommikul lepituseks vastu sirutas, vaiki oli suu ning suletud silmad, mis nii ootasid andestust. Surmani õnnetu oli lesk, kohutavad tema hinge-piinad. Ta oleks annud kõik maailma varandused, et aga teha heaks viimast vahejuhtumit. Ent kõik see oli nüüd hilja, igavesti hilja! Nagu hoiatus sealtpoolt-kaldalt kostusid sõnad:

„Sa kodukoldelt ära vihas lahku — nii lahkunud mõnigi ja läinud jäädavalt...“

*

Sellepärast siis ära lahku eales ilma leppimata oma armsatest. Kes teab, kui kauaks neid sinule on. Katsugem mõista üksteist õieti neil lühikestel elupävel ning kasutagem neid selleks, et külvata omastele armastuse õisi eluteele! Ärgem unustagem iialgi — kes teab, kui lähedal on lahkumine! Kui kohutav on see, kui pead seisma oma armsa kirstu ja haua juures südame-tunnistusepiinadega; kui tuleb astuda igavikku vaesena, lohutamatusena, lepitamatusena Jumalaga ja inimestega!

R.

Kas laps usaldab mind

Algs 70. lhk.

Sageli naeruvääristatakse lapse küsimusi ja ideaale, ega arvestata seda, et lapse mõtlemine on väga loogiline ja tema ideaalid kõrged, viga seisab ainult õigete faktide ja kogemuste puuduses. Siin ei paranda lapse viga naeruvääristamisega, vaid õigete faktide ja kogemuste andmisega. Naeruvääristamine tekitab arusaamatusi ja süvendab usalduse puudumist.

Sageli ei usalda laps vanemaid seepärast, et vanemad ei usalda last. Usaldus äratav usalduse, ja siin on ainuke pääsetee see, et usaldame last.

Et alal hoida ja võita lapse usaldust, selleks peame püüdma aru saada lapsest. Meie ei tohi last narrida, naeruvääristada; vastame tema küsimused vastavalt tema eale, vastame need lihtsalt ja õiglaselt; austame lapse isiksust ja usaldame last ennast.

Usaldusrikas vahekord vanemate ja laste vahel on vahekord, millel on haruldaset kõrge väärtus, sest see loob lapse kasvatamisel aluse, mis võimaldab edukat kasvatamist. Laps laseb end kergesti juhtida inimesest, keda tema usaldab, ja seepärast peab usaldust kindlalt hellitama ja kaitsma.

Sinu ema

Milline ta oli? Milline ta on? Mida võid sa temast öelda?

Hommik. Keegi kolistab köögis. Ärkad ja näed, et ema tuleb pudrukausiga ja piimakanuga tuppa, et anda oma mudilastele süüa. Istutakse lauda. Igaüks saab järgimööda oma suutäie.

„Nüüd mulle, ema!“

„Nüüd mulle, mulle! Nüüd on minu kord!“

„Lapsed, lapsed! See suutäis pole teile kummalegi. Nüüd on Kalju kord. Sina, Kalju, võta nüüd. Ja nüüd sina, Laine.“

Selline oli sinu ema. Alati lahke, täpne, õrn ja hea.

*

„Lapsed, kell on juba seitse! Tõuske üles!“

„Jah tõuseme, ema!“

„Kus on minu leivakarp?“

„Riiuli all, seal, kuhu eile jätsid.“

„Ema, aita mul mütsi otsida!“

„Siin on sinu müts, Kalju! — Ole siis hea poiss koolis, minu kallis!“

„Laine, võta oma kindad, pane kätte!“

„Head päeva, ema!“

„Head päeva, lapsed!“

Igaüks sai oma hommikueine; igapäevale anti leivakarp, raamatumapp ja riided kätte. Lapsed asusid kooliteele. Veel lehvitas ema järele. Laud jäi täis pesemata nõusid, köögis segadus, magamisasemed koristamata. Voodis vehib väike Tiiu jalgega ja kisub nuttu; vaja teda hooldada. Leib künas peab saama kastetud. Tööd mitmele inimesele. Murejoon libiseb üle tema otsaesise, kuid silmapilk hiljem ümiseb ta laulu ja töö hakkab lendama ta käes. Sinu ema oli selline.

*

Jälle kodus. Ema ootab uksele. Sa suudled teda. Ruttad söögilaua juure.

„Kohe saab. Toit on valmis. Mul on täna head süüa anda.“

Lauakatmine läheb nobedasti. Milline toit: kartulipuder, võist tiigikene keskel; värske leib, mida ema ise küpsetanud!

„Pange käed kokku, lapsed! Kummarda pead sina ka, pisi Tiiu. Kalju, sina ütle tänu taeva Isale!“

„Taeva Isa, meie täname sind toidu eest!“

*

Kord sa olid haige. Kõrge palavik vaevas sind. Ema istub su voodi juures. Sa ei kuule ega näe päevade pikkusi toiminguid sinu voodi ümber. Sa ei kuule, kuid ema palub, käed sinu palaval otsaesisel.

Palavik lahkus. Sa avad silmad. Sinu ema on voodi juures. Sa ei aimagi kui püsivalt ta seda tegi. Sinu ema oli selline.

*

Mida sa teeksid oma emale? Millega austaksid teda?

Agnes L. Caviness,
adventnoorsoo juht Kalfornias.

Emake, soovin sulle õnne!

Austa oma isa ja ema!

Algus 66. lhk.

vaeva, unetute ööde ja endaohverdamisega; vanemad, kes on annud oma parima, et nende lapsel võiks olla hea; vanemad, kes on töötanud end haigeks, et võimaldada lapsele vastavat haridust äraelamiseks; vanemad, kes astusid ise tagasi ja olid õnnelikud, kui nende lapsed jõudsid edasi.

Austagem neid vanemaid, kes isekuseta eluga andsid lapsele õige iseloomu; kes voolisid hoole ja murega iga konarust ning viga; kes valmistasid lapsed elulele ette kristliku kasvatusena, näidates teed tõelisele suurusele ning jumalakartusele.

Otsigem täna üles need hallpäised emad ja isad, kelle palgedele on elu joonistanud sügavad vaod ja kelle käed on teinud töö laste pärast karedaks ja kõvaks. Oelgem neile oma südame ilusamad soovid ja austagem neid nende aupäeval.

Austa oma isa ja ema, et su käsi võiks hästi käia!

„Meie Aeg“ ilmub kord kuus. Toimetuse ja talituse Tallinnas, Merepuistee 14-a. Vastutav toimetaja: M. Bärengrub. Abitoimetaja: H. Pilt. S. P. A. Eesti Liidu väljanne. Tellimine kõigist postiasutustest. Tellimishind aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kr. 10 s., üksiknumber 20 senti.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükikoda, Pikk tänn. 2.
Ilmunud 4. mail 1938.